

Ventspils valstspilsētas pašvaldības līdzdalības pārvērtēšana kapitālsabiedrībās

Rita Ozoliņa

Ventspils valstspilsētas pašvaldības izpilddirektora 1.vietniece

Kapitāla pārvaldības nodaļas vadītāja

Līdzdalības kapitālsabiedrības

Ventspils valstspilsētas pašvaldības līdzdalība kapitālsabiedrībās uz 31.12.2021.

Npk	Sabiedrības nosaukums	Nozare	Pašvaldības ietekme sabiedrībā %	Sabiedrības iedaļjums pēc lieluma	Valdes locekļu skaits sabiedrībā
1	2	3	4	5	6
I. Pašvaldības kapitālsabiedrības					
1	Pašvaldības SIA "Ūdeka"	Ūdensapgāde un kanalizācija	100%	Vidēja	1
2	Pašvaldības SIA "Ventspils siltums"	Siltumapgāde	100%	Vidēja	1
3	Pašvaldības SIA "Ventspils nekustamie īpašumi"	Namu apsaimniekošana un nekustamie īpašumi	100%	Vidēja	1
4	Pašvaldības SIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts"	Atkritumu apsaimniekošana un vides labiekārtošana	100%	Vidēja	1
5	Pašvaldības SIA "Ventspils reiss"	Transports un loģistika	100%	Vidēja	1
6	SIA "Ventspils lidosta"	Transports un loģistika	100%	Maza	1
7	Pašvaldības SIA "Ventspils tirgus"	Citi	100%	Maza	1
8	SIA "Kurzemes filharmonija"	Kultūra	100%	Maza	1
9	Pašvaldības SIA "Ventspils poliklīnika"	Veselības aizsardzība	100%	Maza	1
II. Kontrolētās kapitālsabiedrības					
10	SIA "Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca"	Veselības aizsardzība	87,96%	Liela	4
11	SIA "Olimpiskais centrs "Ventspils"	Sports	52,68%	Vidēja	1
12	SIA "Vats"	Enerģētika	50,00%	Maza	1
13	SIA "Venttests"	Transports un loģistika	50,00%	Maza	1
III. Mazākuma ietekmes kapitālsabiedrības					
14	SIA "Starptautiskā Rakstnieku un tulkotāju māja"	Kultūra	33,33%	Maza	1
15	SIA "Futbola klubs Ventspils"	Sports	11,23%	Maza	4

Kā tika organizēta līdzdalības pārvērtēšana kapitālsabiedrībās

Iepriekšējā līdzdalība kapitālsabiedrībās (KS) tika vērtēta 2015.gadā, tāpēc jau **2020.gada sākumā** tika uzsāks darbs pie pārvērtēšanas procesa.

1. informācijas pieprasīšana no KS;
2. KS iesniegtās informācijas analīze;
3. jautājuma izskatīšana nozares komisijās;
4. konsultācijas ar komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem;
5. konsultācijas ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības - ar konkurences padomi;
6. jautājuma virzīšana uz komitejām un Domi;
7. lēmumu publiskošana.

Pieprasītā informācija no kapitālsabiedrībām

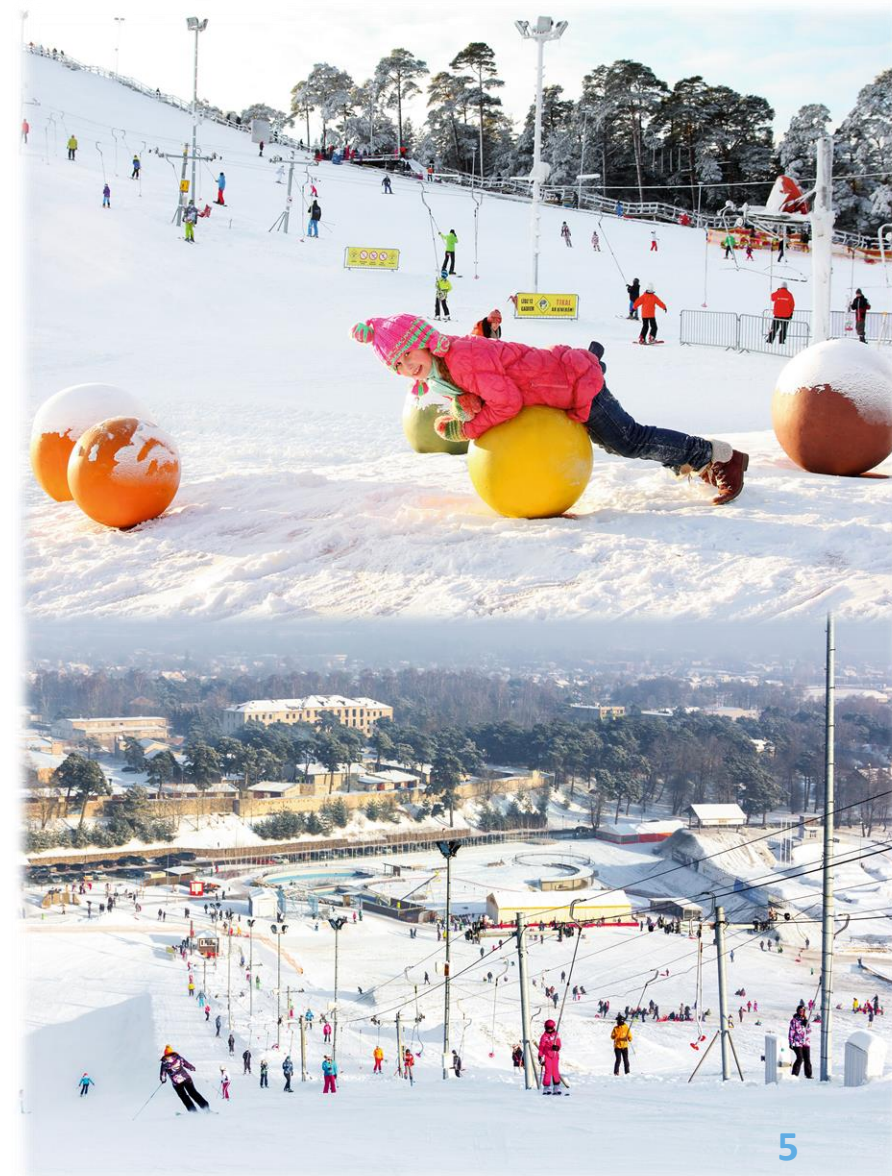

Ar Kapitāla daļu turētāja vēstuli tika lūgts līdz konkrētam datumam KS iesniegt:

1. darbības raksturojums;
2. darbības sasaiste ar pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem (*Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam un Ventspils pilsētas attīstības programmas*), tajos noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem.
3. saimnieciskās darbības veidi, visi sniegtie pakalpojumi un tirgus analīze, tai skaitā pamatpakalpojumi un papildpakalpojumi;
4. kapitālsabiedrības finanšu un nefinanšu mērķi;
5. ieteikums vadīties no Konkurences padomes izstrādātā pašvērtējuma rīka publisku personu līdzdalības kapitālsabiedrībā izvērtēšanai “Valsts un pašvaldības uzņēmējdarbībā: vai pamatoti?” (Konkurences padomes tīmekļvietnē <https://www.kp.gov.lv/darbibas-virzieni/publisku-personu-raditi-konkurences-kroplojumi/lidzdaliba-kapitalsabiedriba>).

1. Tika izvērtēts piemērojamo tiesību normu ietvars, tai skaitā sasaiste ar attīstības plānošanas dokumentiem;
2. Kapitālsabiedrības mērķis pašvaldības autonomās funkcijas izpildei;
3. Tika izvērtēta vispārīgā informācija par kapitālsabiedrību, tai skaitā vēsturiskā informācija par tās darbību;
4. Saimnieciskās darbības izvērtējums, detalizēti par katru pakalpojuma veidu;
5. Konkurences izvērtējums.

Informācijas izvērtēšana un tās analīze

Piemērs: PSIA Ventspils tirgus

Tirgus laukums veidojies 17.gs. sākumā. Līdz 19.gs. vidum pie Tirgus laukuma atradās rātsnams. 2009.gadā veikta tirgus laukuma rekonstrukcija. Kā centrālais rekonstruētā tirgus laukuma objekts uzstādīts zvanu tornis ar pulksteni, kas simbolizē kādreiz rātskungu nerealizēto ieceri Rātsnama tornī uzstādīt pilsētas centrālo laikrādi.

Vērtējums:

- Vecpilsētas tirgus kā unikāla kultūrvēsturiskā mantojuma daļa – īpašums ir stratēģiski svarīgs Ventspils administratīvās teritorijas attīstībai.
- Ventspilī tirdzniecības platformas nodrošināšana lauksaimniekiem, mājražotājiem un amatniekiem atzīta par stratēģiski svarīgu pakalpojumu.
- Vecpilsētas tirgus ir vienīgā vieta Ventspilī, kur vienuviet, nodrošinot tirgošanās iespējas ikdienā, tieši no audzētājiem tik plašā sortimentā iespējams nopirkt pašaudzētu lauksaimniecības produktus, dārzeņu, puķu, augļu koku un ogulāju stādus, meža veltes, zivju produktus, mājražotāju amatniecības izstrādājumus utt., ar šo pamatojot tirgus nepilnību.

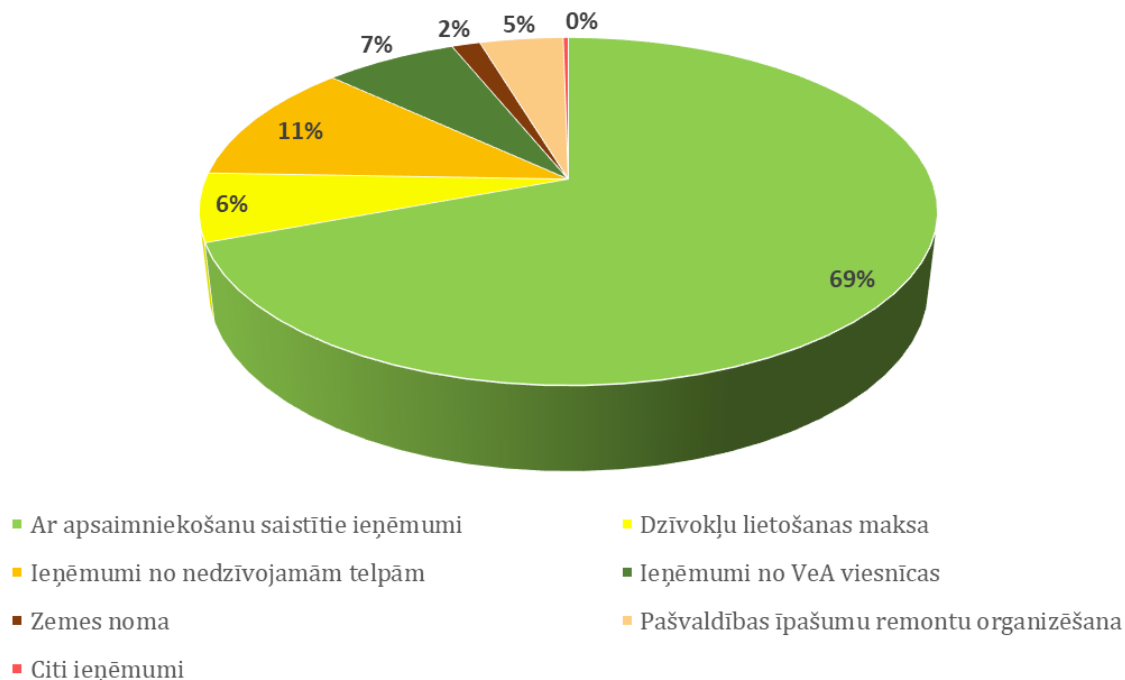

Informācijas izvērtēšana un tās analīze

Piemērs: PSIA Ventspils nekustamie īpašumi

1. KS sniedz 6 pamatpakalpojumus;

2. KS turpina pārvaldīt virkni daudzdzīvokļu dzīvojamo māju, lai arī nozarē darbojas vēl citi pakalpojuma sniedzēji un pirmšķietami varētu uzskatīt, ka tirgus spēj nodrošināt šos pakalpojumus;
3. KS darbojas ne tikai ar komerciāli izdevīgiem klientiem;

Informācijas izvērtēšana un tās analīze

Piemērs: PSIA Ventspils nekustamie īpašumi

4. KS saimnieciskā darbība balstīta uz pakalpojumu organizēšanu, vadību un uzraudzību, bet pakalpojumi (*apsaimniekošana, būvniecība utt*) tiek iepirkti no privātajiem komersantiem publiska iepirkuma rezultātā;
5. Tiek nodrošināta strukturāli nošķirta grāmatvedības uzskaitē, neveicot šķērssubsīdijas;
6. Pakalpojumu cenas tiek noteiktas, balstoties uz ekonomiski pamatotām izmaksām, attiecinot uz katru no pakalpojuma veidiem;
7. KS darbība veicina labvēlīgu konkurenci, lai saglabātu un attīstītu normatīviem aktiem atbilstošu dzīvojamo fondu;
8. KS līdz šim apsaimnieko un veic operatora funkciju VeA dienesta viesnīcā, kas vasarās darbojās kā tūristu viesnīca. Lai pārliecinātos par privāta sektora interesi pārņemt viesnīcas operatora funkciju, Ventspils Augstskolas vadības organizēs publisku procedūru.

Konsultācijas ar komersantus pārstāvošām biedrībām un Konkurences padomi

1. Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta otra daļa nosaka konsultēšanās pienākumu, nereglamentējot konkrēti ar ko būtu jāveic konsultācijas, kā arī nenosaka kādā secībā tās būtu veicamas.
2. Institūcija konkurences aizsardzības jomā ir **Konkurences padome (KP)**, bet biedrības ir daudz un dažādas, piemēram, nozaru asociācijas (*Latvijas Ūdensapgādes un kanalizācijas uzņēmumu asociācija, Latvijas Namu pārvaldītāju un apsaimniekotāju asociācija, Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācija, Latvijas atkritumu saimniecības uzņēmumu asociācija uc*), Latvijas Tirgu savienība, Latvijas Slimnīcu biedrība, Latvijas Olimpiskā komiteja, Kultūrkapitāla fonds utt.
3. No mūsu pieredzēs KP kopā ar vērtējumu vēlējās saņemt apliecinājumu, ka veiktas konsultācijas ar komersantus pārstāvošu biedrību un ne tikai iepriekš nosauktām, bet arī no Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras (LTRK).
4. KP informēja, ka sniegs atzinumus par saņemtajiem pašvaldības izvērtējumiem pēc iepazīšanās ar LTRK viedokli un to izvērtēšanas.

Konsultācijas ar komersantus pārstāvošām biedrībām un Konkurences padomi

5. Tai pat laikā LTRK nesniedza viedokli par stacionārās veselības aprūpes, ūdenssaimniecības un centralizētās siltumapgādes kapitālsabiedrībām. Tomēr attiecībā uz citām KS, konstruktīvā sadarbība ar LTRK, viedokļa apmaiņa tika organizēta.
6. Nevaram piekrist LTRK viedoklim, ka tā savos atzinumos vērtē pakalpojumus nozares griezumā Latvijā kopumā. Nevar salīdzināt ambulatoro medicīnisko pakalpojumu pieejamību Rīgā un reģionos.
 - Piemēram, PSIA Ventspils poliklīnika sniedz ap 10 ambulatoros pakalpojumus, t.sk. 5 valsts apmaksātus (bērnu alergologs, narkologs, onkologs, endokrinologs, osteodensometrija), kurus Ventspilī nesniedz neviens cits komersants. Ja tiks pārtraukta līdzdalība KS, tad pastāv risks, ka netiek nodrošināta pakalpojuma pieejamība. Pakalpojumu sniegšanā būtiskākais tomēr ir nevis kapitāla piederība, bet gan tas, lai cena ir noteikta brīvas konkurences apstākļos uz ekonomiski pamatotām izmaksām, veicot pilnu pašizmaksas aprēķinu un salīdzinot to ar tirgus cenām.
8. Ventspils pašvaldībai konsultācijas ir noslēgušās veiksmīgi.
9. Konsultāciju organizēšana prasa vismaz pāris mēnešus.

Pieņemtie lēmumi

- Līdzdalības izvērtēšanas procesā sagatavotie atzinumi un atbilstošie domes lēmumu projekti tika izskatīti 47 komisiju un komiteju sēdēs.
- Rezultātā Domes sēdēs pieņemti 14 domes lēmumi par līdzdalības saglabāšanas kapitālsabiedrībās un 1 lēmums par līdzdalības izbeigšanu kapitālsabiedrībā un 13 saistošie noteikumi par pašvaldības darbību atbilstošās nozarēs.

PALDIES PAR UZMANĪBU!